

§ 1066

Dnr 2016/SN 0081 001

Svar på Motion om förstärkt anhörigstöd

Socialnämndens förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

- Motionen anses besvarad

Beskrivning av ärendet

Inger Gemicioglu och Marcus Obligado från Vänsterpartiet har lämnat en motion till kommunfullmäktige gällande förstärkt anhörigstöd genom att en anhörigkonsulent anställs.

Kommunstyrelsen har uppdragit åt socialnämnden att yttra sig om motionen.

Yrkande

Peter Söderlund (MP) yrkar att socialnämnden ska föreslå kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer frågan om socialnämnden vill bifalla ordförandeförslaget.

Ordförande ställer frågan om socialnämnden vill bifalla Peter Söderlunds (MP) yrkande om att föreslå bifall till motionen.

Socialnämnden beslutar i enlighet med ordförandeförslaget.

Bilagor

Svar på motion.pdf

Motion.pdf

Justerandes sign 	OK	Utdragsbestyrkande
---	----	---

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Håkan Wramner
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-08-18

1 (3)

Diarienummer

2016/SN 0081

Socialnämnden

Svar på motion om förstärkt anhörigstöd

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Socialförvaltningen

Ansa Haapala

T.f. förvaltningschef

Beskrivning av ärendet

Inger Gemicioglu och Marcis Obligado från Vänsterpartiet har lämnat en motion till kommunfullmäktige gällande förstärkt anhörigstöd genom att en anhörigkonsulent anställs. Motionärerna framhåller att det bland anhöriga till brukare inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning finns behov av enskilda samtal och grupper för anhöriga. Motionärerna anser att anhöriga ska kunna vända sig till en funktion som samordnar stödet och föreslår att en tjänst som anhörigkonsulent inrättas från år 2017 och att medel avsätts för att finansiera denna.

Kommunstyrelsen har uppdragit åt socialnämnden att yttra sig om motionen.

Förvaltningens synpunkter

Tyresö kommun har tidigare haft en särskild funktion inom äldreomsorgen som anhängkonsulent. I samband med en förändring av socialtjänstlagen år 2009 avseende stöd till personer som vårdar eller stödjer en närstående så genomfördes en kartläggning av Tyresö kommuns anhängstöd. Kartläggningen ledde fram till att en satsning gjordes på anhängstödet i socialnämndens alla verksamheter. För att möjliggöra detta förändrades funktionen som anhängkonsulent till en förvaltningsövergripande och mer strategisk funktion.

Det som åligger kommunen är att ha ett brett utbud av anhängstöd för att kunna tillgodose grupper och individers behov. All personal i socialtjänstens verksamheter som möter anhäng ska uppmärksamma dem, bemöta dem på ett bra och respektfullt sätt och samverka med dem. Socialstyrelsen har tagit fram en vägledning till kommuner gällande anhängstöd utifrån socialtjänstlagen.

I nuvarande organisation för socialförvaltningen finns ingen särskild funktion som anhängkonsulent. För det strategiska arbetet svarar myndighetscheferna och verksamhetschefer för kommunal regi och vissa arbetsuppgifter har tagits över av kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterska och kommunens demenssjuksköterska.

Sedan år 2013 finns en särskild policy antagen för Tyresö kommuns anhängstöd. Arbetet med anhängstöd ska ske inom alla socialförvaltningens verksamheter. I varje enhetsplan ska det framgå hur anhängstödet ska utvecklas samt hur verksamheten informerar om anhängstödet, vilket stöd som erbjuds och på vilket sätt verksamheten arbetar med att vidareutveckla anhängstödet. Arbetet ska följas upp årligen.

Den som vårdar eller stödjer en närstående ska få stöd av kommunen och insatsen kan se ut på olika sätt beroende på behov och verksamhet. Inom äldreomsorgen finns till exempel avlösarservice som innebär att hemtjänstpersonal avlöser den anhängige i hemmet så att denne får egen tid.

Korttidsplatserna kan även användas som avlastning för de som vårdas i hemmet av anhörig. Det finns även ett så kallat anhörigcafé som är en mötesplats för anhöriga inom äldreomsorgen som hålls öppen en gång i månaden med stöd och information utifrån olika teman.

Ett annat exempel är om en närstående har problem med missbruk så kan den anhörige anhörig kostnadsfritt söka enskilda stödsamtal, parsamtal eller familjesamtal på vuxnenheten. Den anhörige kan också delta i en anhöriggrupp.

Det behov av stöd till anhöriga och de insatser som motionärerna efterfrågar tillgodoses och erbjuds till stor del redan i Tyresö kommun. Behovet av en funktion som anhörigstödare har prövats. Ansvarsområdet har visat sig vara för brett och förvaltningen har kommit fram till det ska vara organiserat på annat sätt idag jämfört med tidigare. Det behov av samordning av stödet som motionärerna efterfrågar åligger respektive myndighet och utförarverksamhet.

Motionärerna menar att det finns behov av enskilda samtal hos de anhöriga. I de fall den anhöriga har behov av samtal på grund av egen ohälsa till följd av sin utsatta situation som anhörig åligger detta hälso- och sjukvården, det vill säga landstinget. Kommunens personal kan då behöva hjälpa den anhörige till lämplig hälso- och sjukvårdsnivå.

Förvaltningen ser att det finns ett behov framöver av att följa upp nuvarande organisatoriska lösning kring anhörigstödet för att säkerställa att behoven av anhörigstöd tillgodoses. En sådan översyn planeras att genomföras under år 2017. Förvaltningen har dock i dagsläget mycket begränsade möjligheter att utöka anhörigstödet inom ramen för nuvarande budget.

MOTION TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE 2016-04-28

FÖRSTÄRK ANHÖRIGSTÖDET – ANSTÄLL EN ANHÖRIGKONSULENT

Någon gång i livet kommer de flesta av oss att ge omsorg eller hjälp till någon i vår närhet som drabbas av sjukdom, en funktionsnedsättning eller som får behov av hjälp på grund av hög ålder. Vi blir då anhöriga omsorgsgivare. Det kan vara så många som 1,3 miljoner anhöriga i Sverige som ger omsorg till en närstående. De flesta anhöriga ger omsorg av fri vilja och har en god hälsa. Undersökningar visar dock att anhörigas hälsa, ekonomi, arbetssituation och möjligheter till fritid kan påverkas negativt av omsorgsgivandet. Ofta bor dessa anhöriga tillsammans med den de ger omsorg till, en make/maka/partner, ett barn eller ett syskon, och deras behov av omsorg är ofta omfattande. Att som anhörig ge vård och omsorg ska vara ett frivilligt åtagande och ett komplement till det offentligas insatser. I praktiken är dock det offentligas insatser ett komplement till de anhörigas omsorgsgivande enligt regeringen. Ett gott stöd till anhöriga är viktigt för att undvika negativa konsekvenser av omsorgsgivandet för individer och för samhället.

I en rapport från riksrevisionsverket: Rapport EFF 2014 finns en kartläggning av de insatser som görs i de olika kommunerna och hur de anhöriga upplever möjligheten att få stöd. Många anhöriga uppger att det är svårt att hitta rätt i den djungel av insatser som finns för att underlätta för brukaren och den anhörige. Listan över åtgärder som finns kan göras lång: avlastning, korttidsvistelse, stöd enligt SoL, LSS, IFO, avlösarservice, daglig verksamhet, särskilt boende, boende i gruppboende; är bara några exempel på åtgärder som erbjuds. Enligt rapporten upplever många anhöriga att de måste ta på sig rollen som samordnare mellan de olika åtgärder som kan erbjudas och att det är svårt att känna till hur de ska gå till väga för att komma i åtnjutande av den mångfald av åtgärder som finns. Många anhöriga upplever att de måste kämpa och vara "påstridiga" för att kunna få det stöd de har rätt till.

Den 1 juli 2009 ändrades socialtjänstlagen så att 5 kap 10§ nu säger; "socialtjänsten ska (tidigare bör) erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller som stödjer en närstående som har en funktionsnedsättning.

Flertalet av Sveriges kommuner har numera en anhörigkonsulent anställd för att hjälpa de anhöriga att hitta rätt bland den mångfald av insatser som finns. Totalt finns det 350 anhörigkonsulenter anställda i Sveriges 280 kommuner.

Tyresö kommun är en av de få kommuner inte har någon anhörigkonsulent.

Enligt uppgift fanns det tidigare en sådan tjänst men av någon anledning som Vänsterpartiet inte känner till drogs denna tjänst in 2011. När det gäller stöd till

anhöriga som vårdar äldre har vi fått förstå att det främst är kommunens demenssjuksköterska och i viss mån biståndshandläggarna som kan erbjuda detta.

Vänsterpartiet i Tyresö har i kontakt med anhöriga fått förstå att det finns ett stort behov av framförallt enskilda samtal men också av att kunna ingå i grupper, där de anhöriga tillsammans kan diskutera gemensamma problem. Det finns också, som beskrivits ovan, ett stort behov av att kunna vända sig till en person, som kan hjälpa till att samordna de olika hjälpinsatserna.

Med anledning av ovanstående kan vi i Vänsterpartiet se ett stort behov av att kommunen snarast anställer en anhörigkonsulent. Dennes uppgifter kan delas in i tre större områden:

Samordna

Eftersom målgruppen är omfattande blir anhörigkonsulentens roll att samordna både det interna och externa stöd som kan erbjudas. Anhörigkonsulenten ska kunna ge information till den anhörige om vilka olika stödformer som finns och vara vägledande i vilka stödåtgärder som går att få. Anhörigkonsulenten ska också vara ansvarig för de eventuellt lokala nätverk som finns och det gäller både professionella, frivilliga och föreningar.

Stödjande

Eftersom anhörigstödet ska vara individuellt anpassat ska anhörigkonsulenten i enskilda samtal kunna ge vägledande information för att den anhöriga ska känna till vad som kan erbjudas just dem. Dessutom ska anhörigkonsulenten anordna gruppsamtal för anhöriga som har en gemensam nämnare till exempel föräldrar till barn med neuropsykiatriska funktionskillnader eller till de som vårdar en äldre anhörig. Anhörigkonsulenten ska också kunna anordna "tematräffar" efter de anhörigas önskemål

Utbilda

En tredje viktig funktion är att anhörigkonsulenten ska vara samordnande och utbildande för nyckelpersoner som kan ge olika former av anhörigstöd. Målgruppen för detta är många till exempel de som arbetar med funktionshindrade, äldre, långvarigt sjuka, socialpsykiatri och missbruk.

Lämplig bakgrund för anställning som anhörigkonsulent

Enligt rekommendationer ska en anhörigkonsulent ha högskoleutbildning inom beteendevetenskap eller samhällsvetenskap och helst några års arbetslivserfarenhet. Pedagogisk utbildning, samtalsmetodik eller språkkompetens ska vara meriterande. Ytterligare merit är om personen har genomgått anhörigstödsutbildning 7,5 högskolepoäng som ges t.ex. på Ersta Sköndals högskola.

Med tanke på att målgrupperna för anhörigstöd är omfattande är behovet av anhörigkonsulent med de tre funktionerna att samordna, stödja och utbilda omfattande och mångfasetterat.

Andelen äldre i Tyresö kommun ökar och vi lever allt längre, vilket också gör att det blir allt vanligare med demenssjukdomar, som ofta ställer stora krav på de anhöriga. Tanken om att våra äldre ska kunna bo hemma så länge som möjligt är god, men

kräver också att det finns insatser som stödjer de anhöriga, som ofta får ta på sig ett stort ansvar för vården. Även om hemtjänstinsatser sätts in efter behov finns det mycket som ändå faller på den anhörige. Den som har demens blir tyvärr ofta en extra belastning på den anhöriga vare sig det handlar om make/maka eller den dementes barn. Oron för att lämna en dement ensam när man vet att han/hon kan glömma stänga av spisen, ramla och göra sig illa, få en ångestattack eller gå ut och sedan inte hitta hem, är bara några exempel som ställer stora krav på den anhörige.

En annan målgrupp, som också tenderar att öka, är personer med funktionsnedsättningar. Inte minst den ökande andelen barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, t.ex. ADHD, autism, ställer stora krav på föräldrarnas engagemang för att se till att deras barn får det stöd de behöver. Detta inte minst därför att Tyresö kommun nu arbetar med ett inkluderande av dessa barn i vanliga klasser, vilket gör att föräldrarna måste ta ett stort ansvar för att se till att deras barn får det extra stöd de behöver för att klara av undervisningen och vistelse på fritidshem på eftermiddagstid.

Det finns fler målgrupper för en anhörigkonsulent att arbeta med, men vi anser att dessa två ovan beskrivna målgrupperna är prioriterade när en anhörigkonsulent anställs.

Utifrån ovanstående bakgrund anser vi i Vänsterpartiet att det finns ett mycket stort behov av att ha en anhörigkonsulent i Tyresö kommun.

Vänsterpartiet yrkar följande:

- Att Tyresö kommun från 1 januari 2017 inrättar en tjänst som anhörigkonsulent i enlighet med motionens intentioner
- Att Tyresö kommun avsätter ekonomiska medel, ca 600 000 kronor, för att finansiera tjänsten som anhörigkonsulent.

För Vänsterpartiet i Tyresö 2015-04-28

Inger Gemicioglu

Marcus Obligado

Datum 2016-08-29
 Tid 18:30–19:30
 Plats Myggdalen plan 1 kommun huset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid 2016-08-31, kl 13:30

Paragrafer 1064 – 1070
 2005 - 2006

Sekreterare

Anita Lindbohm

Ordförande

Andreas Jonsson

Justerande

Carl Johan Karlson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Socialnämnden
 Sammanträdesdatum 2016-08-29
 Datum då anslaget sätts upp 2016-09-01
 Datum då anslaget tas ned 2016-09-23
 Förvaringsplats för protokollet Socialförvaltningens arkiv

Underskrift

Anita Lindbohm

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Andreas Jonsson (M)
Anna Lund (KD)
Carl Johan Karlson (S)
Gerd Dufberg (M)
Peter Freij (M)
Åsa de Mander (L)
Lars Owe Larsson (C)
Barbro Rådberg (S)
Bertil Johansson (S)
Margitha Applegate (S)
Peter Söderlund (MP)

Ersättare

Birgitta Soccorsi (M)
Fredrik Bergquist (M)
Jesper Lithman (M)
Tony Thorén (L)
Fredrik Melin (S)
Alejandro Ozano (MP)
Lisa Månsson (MP)
Yvonne Sternberg Taubert (V)

Övriga

Anita Lindbohm, Sekreterare, Socialförvaltningen
Ansa Haapala, Stabschef, Socialförvaltningen
Anna-Lena Engstedt, Myndighetschef, socialförvaltningen
John Henriksson, Myndighetschef, Socialförvaltningen, §§ 1064-1070
Håkan Wramner, Utredare, Socialförvaltningen, §§ 1064-1070
Eva Tullander, Enhetschef, Socialförvaltningen, § 1064

Frånvarande

Amanda Kennerberg (KD)
Gisela Jansson (S)

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande